

Timmätning för aktiva elkonsumenter

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2011/12:98 om timmätning för aktiva elkonsumenter tillsammans med en motion som väckts med anledning av propositionen. Regeringens lagförslag innebär att aktiva elkonsumenter ges en möjlighet att ingå nya former av avtal som förutsätter att elförbrukningen timmäts utan att konsumenterna debiteras den merkostnad för mätningen som kan uppstå. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2012.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. I en reservation (S, SD) framförs att lagändringen i stället borde träda i kraft den 1 januari 2014.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden	6
Timmätning för aktiva elkonsumenter	6
Propositionen	6
Motionen	7
Vissa kompletterande uppgifter	7
Utskottets ställningstagande	7
Reservation	9
Timmätning för aktiva elkonsumenter (S, SD)	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Följdmotionen	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Timmätning för aktiva elkonsumenter

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:98 och avslår motion

2011/12:N7 av Jennie Nilsson m.fl. (S).

Reservation (S, SD)

Stockholm den 22 maj 2012

På näringsutskottets vägnar

Mats Odell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Mats Odell (KD), Jessica Polfjärd (M), Hans Rothenberg (M), Carina Adolfsson Elgestam (S), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Ann-Kristine Johansson (S), Eva Flyborg (FP), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Lars Isovaara (SD), Kent Persson (V), Boriana Åberg (M), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S), Lise Nordin (MP) och Karin Nilsson (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

- proposition 2011/12:98 om timmätning för aktiva elkonsumenter
- en motion som har väckts med anledning av propositionen.

Upplysningar och synpunkter har lämnats till utskottet av representanter för Oberoende Elhandlare. I ärendet har utskottet också tagit emot tre skrivelser.

Bakgrund

För elkunder med ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere mäts i dag elförbrukningen månadsvis. En konsument som begär att i stället få timmätning debiteras alla merkostnader som denna övergång innebär, t.ex. kostnaderna för mätare och rapportering, se 3 kap. 11 § ellagen (1997:857).

I juni 2011 redovisade regeringen i propositionen Stärkt konsumentroll för utvecklad elmarknad och uthålligt energisystem (prop. 2010/11:153) ett antal åtgärder för att förbättra konsumenternas ställning på elmarknaden, vilka samtidigt kan bidra till ett hållbart energisystem. En av åtgärderna är att möjliggöra för fler elkonsumenter att få sin förbrukning timmätt. I propositionen föreslog regeringen att riksdagen skulle godkänna följande inriktning på det fortsatta arbetet:

- Allt fler elkonsumenter ska få sin elförbrukning timmätt.
- På längre sikt bör det stora flertalet elkonsumenter få sin elförbrukning timmätt.
- Ett första steg ska vara att förbättra möjligheterna för elkonsumenterna att kunna välja att få sin elförbrukning timmätt.

Riksdagen godkände inriktningen (bet. 2011/12:NU4) hösten 2011.

I en promemoria från Näringsdepartementet hösten 2011 föreslogs att en nätkoncessionshavare inte längre ska få debitera en elanvändare för kostnader som uppstår om elanvändaren begär att få sin förbrukning timmätt. Promemorian har remissbehandlats. Lagrådet har lämnat synpunkter på ett lagförslag.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen en ändring i ellagen som innebär att aktiva elkonsumenter ges en möjlighet att ingå nya former av avtal som förutsätter att elförbrukningen timmäts, utan att konsumenterna debiteras den merkostnad för mätningen som kan uppstå.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2012.

Utskottets överväganden

Timmätning för aktiva elkonsumenter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändring i ellagen och avslår en motion som förordar att ikraftträdandet av lagändringen ska senareläggas.

Jämför reservation (S, SD).

Propositionen

Enligt förslaget ska en elanvändare som har ingått ett avtal om leverans av el som förutsätter att mängden överförd el och dess fördelning över tiden ska mätas per timme inte få debiteras merkostnaden för mätningen.

Regeringen anser att elkonsumenternas ställning på elmarknaden behöver stärkas. Det bör i större utsträckning än i dag bli möjligt att påverka sina elkostnader genom att vara en aktiv elkund. En möjlighet för elkonsumenten att ingå nya former av elavtal som förutsätter timmätning innebär enligt regeringen ett viktigt steg i den riktningen. Den elkonsument som är beredd att anpassa sin förbrukning på ett sätt som närmare följer priset på elbörsen än vad som är möjligt i dag bör ges den möjligheten utan att debiteras någon merkostnad för mätningen. Enligt regeringen finns det flera skäl för att låta övergången till timmätning ske stegvis och för att ett första steg bör vara att låta de elkonsumenter som särskilt önskar det få förbrukningen timmätt. Genom att bana väg för de elkonsumenter som har ett särskilt intresse av att gå över till timmätt elförbrukning och som också är beredda att anpassa sin förbrukning kommer marknaden för nya tjänster och produkter att kunna utvecklas. Utvecklingen mot en ökad andel elkonsumenter som har timmätning kommer att fortsätta och på längre sikt kommer timmätning införas för de allra flesta elkonsumenter.

Det finns enligt regeringen starka skäl för att anta att en övergång till timmätning kan bidra till en minskad energianvändning hos elkonsumenterna. Om elkonsumenten väljer att ingå ett avtal där priset i stor utsträckning följer elbörsen kommer perioder med ett förhållandevis högt elpris att medföra en anpassning och begränsning av elkonsumentens totala elförbrukning. Om tillräckligt många elkonsumenter ändrar sitt förbrukningsmönster och flyttar över sin förbrukning från de tider då effektuttaget är som störst kommer dessutom användningen av utsläppsintensiva produktionskällor att kunna begränsas jämfört med i dag. Eftersom det är denna produktion som också är den dyraste kommer elpriset för samtliga elkonsumenter på sikt att bli lägre. En övergång till timmätning bidrar därför till att uppfylla målsättningen både när det gäller minskad energianvändning och minskade

koldioxidutsläpp, framför regeringen. En allt större andel vindkraftsproducerad el kommer att ställa större krav på systemet. När elproduktionen blir svårare att förutse och reglera blir frågan om utökad flexibilitet på efterfrågesidan allt viktigare.

Regeringen anser att det är angeläget att timmättningsreformen inte skjuts på framtiden men att det kan vara lämpligt att anpassa ikraftträdandet till en uppdatering av den s.k. Elmarknadshandboken¹. Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 oktober 2012.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:N7 av Jennie Nilsson m.fl. (S) föreslår motionärerna att riksdagen antar regeringens förslag till ändring i ellagen med den ändringen att lagförslaget i stället träder i kraft den 1 januari 2014. När det gäller tidsplanen för ikraftträdandet framför motionärerna att en för snäv tidsram kan medföra ökade kostnader för elnätsföretagen och att dessa merkostnader riskerar att leda till höjda nättariffer för konsumenterna.

Vissa kompletterande uppgifter

Som redogjorts för godkände riksdagen hösten 2011 regeringens inriktning på det fortsatta arbetet med att införa timmätning i Sverige (bet. 2011/12: NU4). Vid utskottsbehandlingen anfördes att regeringen tog ytterligare steg i linje med näringsutskottets flerfaldigt uttalade uppfattning att inriktningen på längre sikt bör vara att alla elkunder ska ha mätsystem som klarar timvis mätning, men att det finns förståelse för att genomförandet måste få ta viss tid och att det bör ske stegvis. I en reservation (MP, V) påpekades att reformtakten är för låg och att riksdagen borde öka trycket på regeringen genom ett tillkännagivande om att timmätning av el bör införas i alla hushåll.

Utskottets ställningstagande

En väl fungerande elmarknad förutsätter välinformerade kunder som har möjlighet att reagera på marknadens prissignaler. Med timvis mätning ökar förutsättningarna för elhandlarna att erbjuda elavtal som stimulerar en större flexibilitet i förbrukningen. En möjlighet för elkonsumenter att ingå nya former av elavtal som förutsätter timvis mätning utan att de debiteras någon merkostnad för mätningen innebär ett steg i rätt riktning. Förslaget välkomnas därför. Utskottet ser samtidigt fram emot att ytterligare steg tas för att alla elkunder på sikt ska ha mätsystem som klarar timvis mätning.

¹ Svensk elmarknadshandbok, den s.k. Elmarknadshandboken, är en handbok som beskriver rutiner och arbetssätt på den svenska elmarknaden. Utgivare av handboken är Svensk Energi, Oberoende Elhandlare och Svenska kraftnät gemensamt. Handboken uppdateras löpande och publiceras i två versioner per år, normalt i april och i oktober.

När det gäller ikraftträdandet av den ändring som nu föreslås i ellagen anser utskottet att det saknas anledning att skjuta på ikraftträdandet, vilket motionärerna i motion 2011/12:N7 (S) förespråkar.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionen.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstagande har föranlett följande reservation.

Timmätning för aktiva elkonsumenter (S, SD)

av Carina Adolfsson Elgestam (S), Ann-Kristine Johansson (S), Börje Vestlund (S), Karin Åström (S), Lars Isovaara (SD), Ingela Nylund Watz (S) och Ingemar Nilsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut borde ha följande lydelse:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857) med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 januari 2014. Därmed bifaller riksdagen motion 2011/12:N7 av Jennie Nilsson m.fl. (S) och bifaller delvis proposition 2011/12:98.

Ställningstagande

Elkonsumenternas ställning på elmarknaden behöver stärkas. En möjlighet för elkonsumenter att ingå nya former av elavtal som förutsätter timvis mätning utan att de debiteras någon merkostnad för mätningen innebär ett steg i rätt riktning. Vi instämmer därför i regeringens förslag om timmätning men ifrågasätter tidsplanen för ikraftträdandet av lagändringen. Elnätsföretagen behöver få tid att anpassa sig till omställningen. En för snäv tidsram kan medföra ökade kostnader för elnätsföretagen, vilket riskerar att leda till höjda nättariffer för konsumenterna. Om tidsramen är för snäv riskerar hela reformen att misslyckas. För att timmätningens reform ska bli framgångsrik är det viktigt att konsumenterna ser hur timmätning kan öka möjligheten att minska den egna elförbrukningen och att ändra sitt förbrukningsmönster. Vi anser därför att lagändringen ska träda i kraft den 1 januari 2014.

Med det anförda tillstyrker vi kommittémotion 2011/12:N7 (S) och tillstyrker delvis propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:98 Timmätning för aktiva elkonsumenter:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).

Följdmotionen

2011/12:N7 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857) med den ändringen att ikraftträdandet ska ske den 1 januari 2014.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i ellagen
(1997:857)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 11 § ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

11 §¹

En elanvändare som begär att *hans elförbrukning skall* mätas på annat sätt än enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av 10 § *skall* av nätkoncessionshavaren debiteras merkostnaden för denna mätning och för rapporteringen av resultaten av dessa mätningar. Om mätningen av elanvändarens förbrukning därvid kräver en annan mätutrustning än vid mätning enligt de nämnda föreskrifterna *skall* elanvändaren debiteras kostnaden för mätaren med tillhörande insamlingsutrustning och för dess installation i uttagspunkten.

Andra kostnader för mätning än de som nu nämnts får inte debiteras enskilda elanvändare.

En elanvändare som begär att *elförbrukningen ska* mätas på annat sätt än enligt de föreskrifter som meddelats med stöd av 10 § *ska* av nätkoncessionshavaren debiteras merkostnaden för denna mätning och för rapporteringen av resultaten av dessa mätningar. Om mätningen av elanvändarens förbrukning därvid kräver en annan mätutrustning än vid mätning enligt de nämnda föreskrifterna *ska* elanvändaren debiteras kostnaden för mätaren med tillhörande insamlingsutrustning och för dess installation i uttagspunkten.

Andra kostnader för mätning än de som nu nämnts får inte debiteras enskilda elanvändare. *Trots det som sägs i första stycket får en elanvändare, som ingått ett avtal om leverans av el som förutsätter att mängden överförd el ska mätas per timme, inte debiteras merkostnader för detta.*

Tvister i frågor som avses i första eller andra stycket prövas av nätmyndigheten. En tvist prövas dock inte om det visas att ansökan om prövning kommit in till nätmyndigheten senare än två år efter det att nätkoncessionshavaren sänt ett skriftligt ställningstagande till berörd part under dennes senaste kända adress.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2012.

¹ Senaste lydelse 2002:121.